

Nr 105.

Av herr Hagberg i Luleå m. fl., i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till förordning om särskild automobils katt, m. m.

Genom den av Kungl. Maj:t i olika propositioner till årets riksdag föreslagna skärpningen av den indirekta beskattningen beräknas till statskassan inflyta i runt tal 407 milj. kronor. Härutöver signaleras ytterligare skattehöjningar, som beräknas inbringa tillhoppa omkring 100 milj. kronor.

Denna skärpta beskattning motiveras icke med statsfinansiella skäl utan såsom ett led i den "uppsugning av överflödig köpkraft", som anses vara den viktigaste åtgärden för att hindra fortsatt prisstegring och försämring av kronans köpkraft. Då i Kungl. Maj:ts proposition nr 5 återfinnes den mera utförliga motiveringen för samtliga de i olika propositioner föreslagna skattehöjningarna komma vi också att nedan anföra vår allmänna ståndpunkt till samtliga Kungl. Maj:ts förslag i ämnet.

Vi ha tidigare i olika sammanhang framhållit, och vi understryka det nu, att den verkligt inflationsdrivande faktorn är den ohämmade kapitalistiska spekulativen. Högkonjunkturen efter kriget har utlöst en hejdlös kapitalistisk investering i gamla och nya företag. Den härav förorsakade bristen på byggnadsmaterial, maskiner, apparatur och annan utrustning av olika slag har resulterat i stigande priser och jobberi. Produktionen har snedvridits genom att tillverkning som ger mindre vinst antingen minskat eller utvecklats i långsammare takt än mera profitabel sådan. Produktionen av särskilt vissa konsumtionsvaror har eftersatts till förmån för mera lyxbetonad produktion. Bland annat härigenom ha kapitalisterna kunnat sabotera den statliga priskontrollen. Monopolisterna inom såväl industri som varudistribution ha genom att framkalla konstlad varuknapphet kunnat driva priserna i höjden.

Dyrtiden är sålunda ett verk av kapitalistiska profitörer. Dessa ha även i hög grad bidragit till att uttömma landets valutatillgångar genom den stora importen av umbärliga och lyxbetonade varor.

Från regeringens sida har föga gjorts för att bekämpa den kapitalistiska spekulativen och storfinansens vanstyre inom det ekonomiska livet och länka den ekonomiska utvecklingen i för folkflertalet önsk-

värd riktning. Kontrollen över och åtgärder mot monopolens manipulationer ha varit tämligen obefintliga, priskontrollen släpphänt, utrikeshandeln planlös. Investeringskontrollen har begränsats till viss byggnadskontroll.

Från kommunisternas sida ha vid upprepade tillfällen i riksdagen framlagts förslag till åtgärder mot storfinansens vanstyre. Vi ha föreslagit skärpt statlig importkontroll för att stoppa lyximport och hindra valutaslöseri, effektiv investeringskontroll, åtgärder för en planmässig inriktning av produktionen och utveckling av landets produktiva resurser, statliga åtgärder för ökad produktion av nödvändighetsvaror, särskilt byggnadsmaterial, förbättring av den statliga priskontrollen. Dessa förslag ha tyvärr avslagits av de borgerliga partierna och socialdemokraterna i riksdagen.

Medan bolagsvinster och storförmögenheter öka som aldrig tidigare i landets historia, blir värdet av uppnådda löneförbättringar för arbetare och tjänstemän samt inkomstförbättringar för landsbygdens folk jämte genomförda sociala reformer alltmer illusoriskt genom de av storfinansens vanstyre framkallade starka prisstegringarna. Regeringens förslag om nya konsumtionsskatter innebär, att folkflertalets levnadsstandard nedskäres även genom direkta statliga åtgärder. En sådan politik från regeringens sida kan bara betraktas som en ytterligare reträtt för storfinansens strävanden att på det arbetande folket övervältra följderna av det kapitalistiska vanstyret. Den av regeringen rekommenderade "starka återhållsamheten" i lönepolitiken kunna vi inte heller värdera på annat sätt.

Vi anse, att den svenska arbetarrörelsens resurser möjliggöra en annan politik, en politik i folkflertalets intresse, som även bör kunna vinna understöd från jordbrukarnas ekonomiska och fackliga organisationer, då hundratusen jordbrukare få känna följderna av storfinansens utplundring. Alla folkets krafter måste samordnas till gemensam kamp mot storfinansens vanstyre. Vi anse, att följande riktlinjer i fråga om den ekonomiska politiken, vilka helt ansluta sig till arbetarrörelsens efterkrigsprogram, regeringens officiella program, borde vara vägledande:

Prisstegringarna stoppas och en aktiv prissänkingspolitik inledes.

Lönerna höjas, i första hand för att kompensera levnadskostnadsökningen.

Likalönsprincipen genomföres jämte de förbättringar av kollektivavtalen, som rekommenderats av LO. Kompensation till folkpensionärerna för prisstegringarna.

Framställningen av bostäder, byggnadsmaterial och andra nödvändighetsvaror ökas genom samhällliga initiativ.

Investeringskontrollen utvidgas och investeringsrådet göres till ett beslutande och kontrollerande organ.

Progressiv engångsskatt uttages på förmögenheter över 40 000 kronor.

Byråkratiens makt i de ekonomiska regleringsorganen brytes, och de breda folklagren beredas avgörande inflytande i den statliga kontrollen av näringslivet.

Huvudlinjen för en ekonomisk politik i folkets intresse måste vara, att den ekonomiska verksamheten samordnas till en planmässig hushållning där enskilda intressen underordnas allmänt väl.

Vi komma från vårt håll att i andra sammanhang till årets riksdag framföra förslag i ovan angiven riktning.

Jämsides med vad ovan framhållits vilja vi anföra följande synpunkter på den föreslagna skärpningen av den indirekta beskattningen.

Som nästan varje slag av indirekt beskattning drabbar vad som här föreslås huvudsakligen de breda folklagrens levnadsstandard och medför en sänkning av denna för arbetarna, flertalet bönder och tjänstemän. Detta faktum kan inte döljas av talet om att dessa skattepålagor gälla "umbärliga" varor. Vi ansluta oss till vad som ledamoten av konsumtionskatteberedningen, herr Gunnar Öhman, på tal härom anförde i sin reservation till beredningsmajoritetens förslag:

"Höjning av tobaksskatten fördyrar en vara, som ingår i flertalet medborgares dagliga konsumtion. En ytterligare höjning av skatten på sprit, vin och maltdrycker verkar likaledes i standardsänkande riktning för stora medborgargrupper.

Någon nykterhetsvårdande betydelse kan de föreslagna skatteskarpningsarna under angivna förutsättningar inte medföra, då det förutsättes, att konsumtionen i huvudsak skall hållas på nuvarande nivå. Motsatsen blir snarare fallet genom att statens finanser i allt högre grad göras beroende av att medborgarna konsumerar ett bestämt kvantum alkohol per månad och år.

Skattehöjning på biografbiljetter kommer huvudsakligen att drabba de mindre inkomsttagarna och måste betraktas som en statsmakternas åtgärd i syfte att fördyra det praktiskt taget enda offentliga nöje, som står de breda befolkningsskikten till buds.

Skattehöjningen på läskedrycker, choklad och konfektyrvaror drabbar särskilt de stora barnfamiljerna och motverkar de åtgärder, som statsmakterna i andra sammanhang vidtagit för att underlätta försörjningsbördan för dessa.

Skattehöjningen på motorfordon och drivmedel för dessa kommer att slå igenom i höjda priser på så mångskiftande varuslag att en allmän prisstegring blir resultatet för såväl livsmedel som andra konsumtionsvaror."

De föreslagna skatterna komma sålunda att medföra en sänkt levnadsstandard för folkflertalet inte bara genom prisförhöjningar på de beskattade varorna utan även genom skattehöjningen på motorfordon och drivmedel till dessa, som kommer att fördyra varor och tjänster.

De föreslagna skatterna förringa väsentligt värdet av fjolårets skattereform, som för flertalet skattebetalare innebar en viss lättnad i fråga om den direkta statsbeskattningen. Föreliggande skatteförslag strider också mot andan i föregående års statskattebeslut, som gick ut på att sänka skatterna för mindre inkomsttagare och höja dem för bolag samt större inkomsttagare och förmögenhetsägare.

Dessa indirekta skatter undergräva också i betydande mån värdet av de sociala reformer, som under senare år beslutats av riksdagen.

Den föreslagna "uppsugningen av överflödlig köpkraft" från de breda folklagren står för övrigt i kontrast till den förordade "steriliseringen" av köpkraft hos banker och andra bolag. Medan för de förra föreslås konfiskatoriska åtgärder, förordas för de senare, enligt vederbörande utrednings majoritetsförslag, att en del av bolagens vinster skall insättas i riksbanken, mot erhållande av viss ränta, som givetvis skall betalas av skattebetalarnas medel för att efter en viss tid återlämnas till vederbörande bolag.

Det är icke folkets stora flertal som har för stor köpkraft. Det är inte heller deras köpkraft som förorsakat dyrtiden. Vill man befrämja en sterilisering av det inflationsfrämjande köpkraftsoverskottet bör det förslag till engångsbeskattning av större förmögenheter genomföras, som från vårt håll föreslogs vid fjolårets riksdag och vilket förslag vi upprepa vid innevarande års riksdag.

Om vårt förslag till engångsbeskattning å förmögenheter över 40 000 kronor genomföres, skulle detta innebära att statskassan tillfördes omkring 1,5 miljard kronor eller en omkring tre gånger så stor överbalansering av budgeten, som regeringen velat åstadkomma genom den föreslagna skärpningen av den indirekta beskattningen.

Då de i proposition nr 5 föreslagna skattehöjningarna på motorfordon och drivmedel för dessa komma att slå igenom i höjda priser på så mångskiftande varuslag, att en allmän prisstegring för såväl livsmedel som andra konsumtionsvaror måste anses bli följd, då dessa skattehöjningar sålunda komma att medföra en sänkt levnadsstandard för folkflertalet och då en överbalansering av budgeten bättre kan åstadkommas genom engångsbeskattning på större förmögenheter hemställa vi,

att riksdagen måtte avslå Kungl. Maj:ts proposition
nr 5.

Stockholm den 19 januari 1948.

<i>H. Hagberg.</i>	<i>Helmer Holmberg.</i>	<i>Erik Karlsson.</i>
<i>Axel Nordström.</i>	<i>Gustav Johansson.</i>	<i>Harald Johanson.</i>
<i>Gösta Kempe.</i>	<i>K. Senander.</i>	<i>Gunnar Dahlgren.</i>
<i>Gerda Linderot.</i>	<i>Gunnar Adolfsson.</i>	<i>O. F. Persson.</i>
<i>S. Rönn-Christiansson.</i>	<i>Fritjof Lager.</i>	<i>Erik Jansson.</i>
